

Αλεξάνδρα Σδούκου: Έχουμε προτάσεις για 11.000 έργα ΑΠΕ, συνολικού μεγέθους 76 GW

Τρεις προτεραιότητες ώστε στο τέλος της δεκαετίας η Ελλάδα να έχει ένα ηλεκτρικό σύστημα ασφαλές, καθαρό και φθηνό, την κάλυψη των στόχων του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συστήματος και τον σχεδιασμό της επόμενης ημέρας περιέγραψε η Γενική Γραμματέας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών κ. Αλεξάνδρα Σδούκου κατά την τοποθέτησή της στο συνέδριο του Economist.

Όπως εξήγησε η κ. [Σδούκου](#), «σήμερα έχουμε περίπου 10,5 GW από ΑΠΕ σε λειτουργία. Για την κάλυψη των στόχων του ΕΣΕΚ χρειαζόμαστε 19 GW έως το 2030. Πρέπει στη δεκαετία να προσθέσουμε 8,5 GW, μέσο όρο δηλαδή 850 MW ανά έτος. Αυτό αντιστοιχεί σε συνολικές επενδύσεις περίπου 9 δις. ευρώ για τη δεκαετία. Το επενδυτικό ενδιαφέρον υπάρχει και είναι έντονο.

Είναι ενδεικτικό ότι αυτή τη στιγμή, έργα συνολικής ισχύος 26 GW ωριμάζουν, με περίπου 5 εξ' αυτών να αφορούν εξαιρετικά ώριμα έργα. Έργα ισχύος ακόμα 35 GW έχουν αιτηθεί άδειας, ενώ υπάρχουν ακόμα 5 περίπου GW σε μικρά έργα που συνδέονται στο δίκτυο, αλλά και 10 περίπου GW μεγάλα έργα ως στρατηγικές επενδύσεις.

Μιλάμε συνολικά για 11.000 έργα, όλων των τεχνολογιών και των μεγεθών, για συνολικά 76 GW, για επενδυτικό ενδιαφέρον που υπερκαλύπτει τις ανάγκες του ΕΣΕΚ σε αναλογία περίπου 10 προς 1 ! Και είμαστε ακόμα στην πρώτη χρονιά της δεκαετίας. Ο κύκλος αδειών που θα ανοίξει εντός του 2020 προβλέπεται να προσελκύσει κι άλλο ενδιαφέρον. Εμείς σαν υπουργείο πρέπει να θέσουμε τους κανόνες ώστε να επιλεγούν τα καλύτερα, τα αποδοτικότερα, τα οικονομικά πιο ανταγωνιστικά έργα».

Αποτιμώντας το σύστημα διαγωνισμών για τις [ΑΠΕ](#) (που λήγει στο τέλος του έτους), η Γενική Γραμματέας Ενέργειας ανέφερε ότι από το 2018 έως σήμερα μέσω των διαγωνιστικών διαδικασιών έχουν επιλεγεί έργα ισχύος 2,7 GW. Κατά την ίδια περίοδο, οι τιμές έχουν μειωθεί κατά 20% στα αιολικά και 22% στα μεγάλα φωτοβολταϊκά, κάτι που δείχνει ότι το επενδυτικό κλίμα σήμερα εμπνέει στους επενδυτές μεγαλύτερη σιγουριά, ότι το έντονο ενδιαφέρον παραπέμπει σε προοπτικές περαιτέρω συμπίεσης των τιμών και ότι το εργαλείο των διαγωνισμών είναι ικανό να οδηγήσει σε πιο ανταγωνιστικές τιμές.

«Από την άλλη μεριά, το ισχύον καθεστώς ενίσχυσης της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ δεν μπορεί να συνεχιστεί για πάντα. Τα ΑΠΕ μπορούν πια -αλλά και πρέπει- να εισέλθουν στην αγορά χωρίς προστατευτικό καθεστώς. Επομένως το εργαλείο των διαγωνισμών και του Feed-in Premium πρέπει να έχει στενό χρονικό ορίζοντα εφαρμογής και να αφορά περιορισμένη ισχύ. Έτσι θα υπάρξει ακόμη μεγαλύτερη πίεση για να εισέλθουν έργα στο βραχύβιο αυτό καθεστώς, πετυχαίνοντας ακόμα χαμηλότερες τιμές.

Συνεπώς, η πρόθεσή μας είναι να ζητήσουμε από την Επιτροπή τη συνέχιση του σχήματος ανταγωνιστικών διαδικασιών, με συγκεκριμένο, περιορισμένο χρονικό ορίζοντα, με προαποφασισμένη ισχύ και με οργανωτικές και μεθοδολογικές βελτιώσεις περιορίζουν τη δυνατότητα αντιανταγωνιστικών πρακτικών»

ΑΠΕ και target model

Εστιάζοντας στον ρόλο των ΑΠΕ στο target model –που αποτελεί την επόμενη ημέρα στη χονδρεμπορική αγορά ενέργειας», η κ. Σδούκου διευκρίνισε ότι «Όλα τα νέα ΑΠΕ υποχρεούνται να συμμετέχουν στη νέα αγορά, κάτι που επιβάλλει νέες υποχρεώσεις αλλά και δίνει νέα εργαλεία στον παραγωγό.

Μέσω των Φορέων Σωρευτικής Εκπροσώπησης (ΦΟΣΕ), οι ΑΠΕ θα εκπροσωπούνται στην αγορά, ιδίως στη νέα ενδοημερήσια αγορά,

και θα έχουν τη δυνατότητα να διορθώσουν τη θέση που πήραν με βάση τις προβλέψεις της προηγούμενης μέρας και να επικαιροποιήσουν τις προσφορές τους με βάση τα τελευταία μετεωρολογικά δεδομένα. Πρόκειται για εξαιρετικά σημαντική δυνατότητα για αιολικά και φωτοβολταϊκά. Παράλληλα όμως, η δυνατότητα αυτή έρχεται με μια υποχρέωση: αστοχία στις προβλέψεις θα επιφέρει οικονομικές συνέπειες, μέσω χρεώσεων αποκλίσεων και μη συμμόρφωσης.

Τα ΑΠΕ ωριμάζουν, αντιμετωπίζονται πλέον ως παίκτες ισότιμοι με τους άλλους ηλεκτροπαραγωγούς. Από την άλλη όμως, έχουν κίνητρο να συμπεριφερθούν ορθολογικά για να μετριάσουν τη βασική τεχνολογική αδυναμία των τεχνολογιών αυτών, τον απρόβλεπτο και μη κατανεμόμενο χαρακτήρα. Οι ασφαλέστερες προβλέψεις και η συνεπής εμπορική συμπεριφορά είναι προπομπός για την πλήρη ένταξη των ΑΠΕ σε καθεστώς αγοράς.

Το target model όμως επιτρέπει και τη δυνατότητα σύναψης διμερών συμβάσεων πώλησης (PPAs). Και το μέλλον των ΑΠΕ είναι προς την κατεύθυνση αυτή, καθώς ήδη σε πολλές χώρες του κόσμου οι επενδύσεις σε ΑΠΕ χρηματοδοτούνται με διμερή συμβόλαια, τα οποία –ειδικά στις ώριμες τεχνολογίες- επιτρέπουν στον παραγωγό να αναπτύξει ελεύθερα την επενδυτική του πρωτοβουλία. Παράλληλα, επιτρέπουν και στον αγοραστή να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη αγορά καθαρής ενέργειας σε σταθερή τιμή και προβλέψιμη ποσότητα. Διευκολύνουν έτσι την διαμόρφωση προϊόντων για τον τελικό καταναλωτή που εστιάζουν στην καθαρή ενέργεια. Το ηλεκτρικό ρεύμα ως προϊόν λοιπόν διαφοροποιείται και αποκτά ποιοτικά χαρακτηριστικά».

Προτεραιότητα η βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ

Περνώντας στη δεύτερη προτεραιότητα, την βιωσιμότητα του συστήματος, η κ. Σδούκου αναφέρθηκε στο έλλειμμα το Ειδικού Λογαριασμού ΑΠΕ (ΕΛΑΠΕ) που προβλέπεται να φτάσει στα 224 εκατ. ευρώ στο τέλος του έτους. «Είναι σαφές ότι ο ΕΛΑΠΕ υπέστη βαρύ πλήγμα από την υγειονομική και οικονομική κρίση και γι' αυτό το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει

εισηγηθεί την έκτακτη επιχορήγηση του Λογαριασμού από το Ταμείο Ανάκαμψης».

Κατέστησε σαφές ότι σε κάθε περίπτωση το θέμα του ΕΛΑΠΕ αποτελεί βασική προτεραιότητα για το ΥΠΕΝ το οποίο εξετάζει διαρθρωτικές αλλαγές στον σχεδιασμό του για να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του. Παράδειγμα τέτοιας αλλαγής που εξετάζεται είναι η προώθηση μιας Ειδικής Αγοράς Εγγυήσεων Προέλευσης για εμπορία πράσινων πιστοποιητικών, με βάση το υφιστάμενο σχήμα του ΔΑΠΕΕΠ. Τόσο οι Εγγυήσεις Προέλευσης όσο και άλλα διαρθρωτικά μέσα για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του ΕΛΑΠΕ είναι αντικείμενο παράλληλης διερεύνησης. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και ο Διαχειριστής ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης (ΔΑΠΕΕΠ), ως διαχειριστής του ΕΛΑΠΕ, έχουν αναθέσει δύο ανεξάρτητες μελέτες. Οι προτάσεις που θα κατατεθούν θα αποτελέσουν τη βάση για την αναδιάρθρωση του ΕΛΑΠΕ. Σχετικές πρωτοβουλίες θα λάβουμε μέσα στους επόμενους μήνες».

Σχεδιασμός της επόμενης ημέρας

«Στη συζήτηση για την ενεργειακή μετάβαση ξεχνάμε κάτι βασικό. Οι στόχοι του 2030 δεν είναι ο τελικός προορισμός. Αυτός είναι η πλήρης απανθρακοποίηση. Η κάλυψη όλων των ενεργειακών μας αναγκών από καθαρές πηγές, που δεν εκπέμπουν αέρια θερμοκηπίου. Το 2050 είναι πολύ κοντά και η πλήρης απανθρακοποίηση της οικονομίας είναι αναγκαία και εφικτή. Από σήμερα λοιπόν σχεδιάζουμε τις βάσεις του συστήματος που θα στηρίξει την απανθρακοποιημένη κοινωνία και οικονομία και στηρίζουμε τις νέες τεχνολογίες και καινοτόμες λύσεις που θα υποστηρίξουν ένα σύστημα 100% ανανεώσιμων.

Στην αποθήκευση, εξετάζουμε το ζήτημα συνολικά. Παράλληλα όμως, λαμβάνουμε υπόψη και ειδικές συνθήκες. Για παράδειγμα, σε μη διασυνδεδεμένα δίκτυα, υβριδικές μονάδες με ΑΠΕ και μονάδες αποθήκευσης συμβάλουν δραστικά στην επάρκεια και ασφάλεια του συστήματος. Γι' αυτό και έχουμε κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα νέο μεταβατικό πλαίσιο στήριξης υβριδικών μονάδων στα μη διασυνδεδεμένα νησιά (το οποίο

προσωρινά έγινε δεκτό) ενώ παράλληλα, προχωράει η έγκριση ενός μόνιμου σχήματος. Ευελπιστούμε να έχουμε την απάντηση της Κομισιόν μέχρι τέλους του έτους, έτσι ώστε άμεσα να ολοκληρώσουμε το πλαίσιο τιμολόγησης τους και να είναι εφικτή η υλοποίηση αυτών των έργων».

Κλείνοντας την τοποθέτησή της, η κ. Σδούκου αναφέρθηκε στις θεσμικές πρωτοβουλίες για τα θαλάσσια αιολικά πάρκα και το υδρογόνο. «Σχεδιάζοντας για την επόμενη μέρα, δεν ξεχνάμε το επιχείρημα αναφορικά με τις επενδύσεις στις υποδομές φυσικού αερίου και την τύχη τους μετά την πλήρη απανθρακοποίηση. Εγκαίρως λοιπόν εξετάζουμε εναλλακτικές, όπως το καθαρό υδρογόνο. Θα συνεχίσουμε να σχεδιάζουμε πολιτικές που προάγουν τις ανανεώσιμες και εγγυώνται ότι στην ευρωπαϊκή ενεργειακή μετάβαση θα είμαστε πρωτοπόροι», κατέληξε.